

ČETRDESET GODINA DJELOVANJA HRVATSKOG DRUŠTVA ZA ODVODNJU I NAVODNJAVANJE

Sadašnje Hrvatsko društvo za odvodnju i navodnjavanje (HDON) počelo je djelovati 1963. kao hrvatska sekcija bivšega Jugoslavenskog društva za odvodnjavanje i navodnjavanje (JDON). Društvo od 12. svibnja 1977. djeluje pod nazivom Društvo za odvodnjavanje i navodnjavanje Hrvatske (DONH), a članica je JDON-a do lipnja 1991. Od tada radi pod imenom: Hrvatsko društvo za odvodnju i navodnjavanje (HDON).

Na sjednici International Executive Council the Commission (ECC), održanoj u lipnju 1992. u Amsterdamu, HDON je primljen u ICID (International Conference on Irrigation and Drainage). To je bilo veliko priznanje, ali i obveza u sklopu održavanja međunarodnih veza i aktivnosti. Odlukom Ministarstva uprave od 8. listopada 1997., HDON je od društvene organizacije postao udrugom na temelju Zakona o udrugama (NN, br. 70/97).

HDON je dragovoljna strukovna udruga. Nezavisna je i neprofitna udruga znanstvenika i stručnjaka čiji je znanstvenostručni interes vezan uz problematiku odvodnje i navodnjavanja ili rade u ustanovama ili tvrtkama koje se bave svim oblicima zaštite od štetnog djelovanja vode i erozije.

HDON ima sljedeće ciljeve i djelatnosti:

- promociju i unapređivanje znanstvenih i praktičnih aktivnosti vezanih uz odvodnju, navodnjavanje i zaštitu od poplava, s uvažavanjem holističkog i multidisciplinarnog pristupa u planiranju vodnogospodarskih sustava koji su ključ za održivi razvitak,
- podsticanje učinkovitog doprinosa rješavanju problema odvodnje, navodnjavanja i obrane od poplava od članova HDON-a, uz zalaganje da se te djelatnosti (po-

sebno navodnjavanje) razvijaju u skladu sa suvremenim dostignućima u svijetu,

- osiguranje foruma za razmjenu informacija između znanstvenika i praktičara te svih članova HDON-a koji se bave problemima odvodnje i navodnjavanja,
- pomaganje članovima HDON-a u upoznavanju s najsuvremenijim zbivanjima na području odvodnje i navodnjavanja te srodnih disciplina u svijetu,
- organiziranje znanstvenih i stručnih skupova iz zaštite od poplavih voda te odvodnje i navodnjavanja poljoprivrednih zemljišta,
- publiciranje izvješća, biltena, knjiga, publikacija sa skupova, monografija i ostalih pisanih materijala,
- organiziranje i provođenje kontinuiranog obrazovanja o odvodnji, navodnjavanju i obrani od poplava,
- davanje stručnih savjeta ministarstvima, institucijama, poduzećima i osobama koje se obrate HDON-u,
- suradnja s našim i međunarodnim strukovnim udrugama sličnih ciljeva ili ciljeva koji se nadovezuju ili prethode ciljevima HDON-a.

Izborna su tijela HDON-a: skupština, glavni odbor (11 članova), predsjednik i nadzorni odbor (3 člana). Predsjednik je HDON-a ujedno i predsjednik Skupštine te predsjednik Glavnog odbora, a on zastupa HDON i odgovaran je za zakonitost njegova rada.

Nadzorni odbor nadzire primjenu odredaba Statuta HDON-a, materijalno-financijsko poslovanje i korištenje imovinom, ostvarivanje odluka, zaključaka i drugih pravnih akata, a obavlja i druge poslove koje mu povjeri Skupština.

Društvo je razvilo i značajnu izdavačku djelatnost. Tako je kao samostalni izdavač od 1983. do 1991. izdalo: *Priručnik za hidrotehničke melioracije*, I. kolo – *Odvodnjavanje*. U 6 knjiga prikazano je 59 radova na 1643 stranice, a sudjelovala su 32 autora iz vodoprivrednih poduzeća Zagreba (7+2), Vinkovaca (2), Donjeg Miholjca (1) i Kutine (1); s građevinskih fakulteta u Zagrebu (6), Rijeci (2) i Splitu (3) te poljoprivrednih fakulteta u Zagrebu (7) i Osijeku (1), a iz ostalih poduzeća i institucija (5).

HDON je kao suizdavač s drugim društvima i institucijama izdao: *Priručnik za hidrotehničke melioracije*, II. kolo – *Navodnjavanje*. U 7 knjiga prikazano je 57 radova na 1515 stranica, a sudjelovalo je 10 autora, i to s građevinskih fakulteta Rijeke (1), Splita (1) i Zagreba (1); Agronomskog fakulteta iz Zagreba (3) i Poljoprivrednog fakulteta iz Osijeka (2); IGH Rijeke (1) i *Hrvatskih voda - Zavoda za vodno gospodarstvo* (1). To su radovi koji su sastavni dio projekta: *Znanstvene osnove za razvoj natapanja u Hrvatskoj*. Sufinancirali su ga Ministarstvo znanosti i tehnologije i *Hrvatske vode*.

HDON je bio suizdavač i *Priručnika za hidrotehničke melioracije*, III. kolo – *Suvremeni pristupi i metode planiranja i upravljanja hidromelioracijskim sustavima* (2003. - knjiga 1). Prikazano je 10 radova na 374 stranice, a sudjelovalo je 9 autora s građevinskih fakulteta iz Rijeke (4), Splita (1) i Zagreba (1), Agronomskog fakulteta iz Zagreba (2) i *Hrvatskih voda - Zavoda za vodno gospodarstvo* Zagreb (1).

HDON je kao suizdavač tiskao i zbornike radova sa znanstvenih i stručnih skupova:

- *Veliki odvodni sustavi*, str. 438 (24 autora, 17 radova) - zbornik istoimenog savjetovanja s poseb-

nim osvrtnom na Črnc polje, Zagreb, 1985.

- Navodnjavanje poljoprivrednih zemljišta, str. 187 (3 autora, 3 rada), 1986.
- Okrugli stol o suši, str. 130 (14 autora, 12 radova), Zagreb, 1993.
- Poljoprivreda i gospodarenje vodama, str. 557 (98 autora), Bizovačke toplice, 1994.
- Hidrologija i vodni resursi Save u novim uvjetima, str. 660 (90 autora, 52 rada), Slavonski Brod, 2000.

Bio suizdavač i posebnih publikacija:

- Željko Vidaček: Gospodarenje melioracijskim sustavima odvodnje i natapanja, sveučilišni udžbenik, str. 168, 1998.
- Lidija Tadić: Analiza indikatora relevantnih za održivo gospodarenje vodama sliva Karašice i Vučice, disertacija, 102 str. i 14 karata, 2002.

Tiskano je i posebno nacionalno izvješće 1999. o ulozi vode u proizvodnji hrane i ruralnom razvoju - za XVII. kongres ICID-a: *Voda za poljoprivredu u sljedećem mileniju* (Granada, 11.-19. rujna 1999.). U radu kongresa sudjelovala su 4 člana HDON-a.

U organizaciji Društva za odvodnjavanje i navodnjavanje i Društva građevinskih inženjera i tehničara iz Zagreba, od 1984. do 1990. održano je sedam seminara iz hidrotehničkih melioracija. Seminari su obrađivali sljedeće teme: podloge za hidrotehničke melioracije (18 radova), zaštita od poplava i erozije (12), površinska odvodnja (29), podzemna odvodnja (21) i navodnjavanje (11). U radovima za hidrotehničke melioracije dani su odgovarajući opisni, numerički i grafički pokazatelji klimatskih, topografskih, hidroloških, geotehničkih, pedoloških i vegetacijskih podloga. Posebno su značajni radovi s pokazateljima troškova građenja i održavanja hidromelioracijskih sustava površinske i podzemne odvodnje te crpnih stanica.

U pripremanju autoriziranih predavanja i izlaganja za 91 temu na 2212 stranica sudjelovalo je 38 stručnih, znanstvenih i nastavnih djelatnika iz 12 institucija i poduzeća: Zagreba (28 predavača), Donjeg Miholjca (1), Osijeka (1), Rijeke (1), Splita (1), Vinkovaca (2), Zadra (1) te Beograda (2) i Skoplja (1). Polaznici seminara iz hidrotehničkih melioracija bili su iz vodoprivrednih poduzeća (56 posto), poljoprivrednih (18 posto), projektnih (18 posto) te ostalih poduzeća i institucija (8 posto). Broj je polaznika seminara varirao od 32 (1990.) do 103 (1986.).

DONH i HDON bili su uključeni i u ostale aktivnosti. Tako su članovi DONH-a od 1963. do 1991. zabilježili značajan doprinos na Prvom kongresu o vodama Jugoslavije 1969. u Beogradu i Drugom kongresu o vodama Jugoslavije 1986. u Ljubljani te na 18 stručnih i znanstvenih savjetovanja JDON-a (u Beogradu, Dubrovniku, Mostaru, Novom Sadu, Ohridu, Prištini, Sarajevu, Skoplju, Splitu, Subotici i Zagrebu). DONH je također u suradnji s JDON-om organizirao Regionalnu konferenciju ICID-a za Europu u Dubrovniku 1979. i 1989. godine. Tada je međunarodna aktivnost članova DONH-a tekla preko JDON-a. No DONH je samostalno 1977. u Zagrebu organizirao Savjetovanje o zaštiti od poplava, a 1985. Savjetovanje o velikim odvodnim sustavima (s posebnim osvrtnom na Črnc polje). Također su u suradnji s vodoprivrednim poduzećima Hrvatske organizirane značajne stručne ekskurzije i u Hrvatskoj i u inozemstvu (Francuska, Njemačka, Mađarska, Italija i Nizozemska).

Najvažnije su ostale aktivnosti članova HDON-a od 1991. do 2003.

- sjednice Glavnog odbora prema godišnjim programima rada,
- stručni posjeti i predavanja o hidrotehničkim objektima za zaštitu od štetnog djelovanja voda te odvodnji i navodnjavanju u Hrvatskoj,

- stručni i znanstveni skupovi po programu HDON i strukovnih društava o vodama u Hrvatskoj,
- stručni i znanstveni skupovi u inozemstvu u organizaciji ICID-a,
- sudjelovanje članova HDON-a na programima znanstvenoistraživačkih projekata Ministarstva znanosti i tehnologije, Hrvatskih voda i korisnika rezultata istraživanja (vodoprivredna, poljoprivredna i komunalna poduzeća),
- stručni posjeti višenamjenskim hidrotehničkim objektima, a posebno onima za zaštitu od štetnog djelovanja voda te odvodnju i navodnjavanje, uključujući i poljoprivredne površine u inozemstvu (Njemačka, Italija, Austrija, Mađarska, Francuska, Nizozemska, Slovačka i Rumunjska),
- glavna tehnička i financijska organizacija te pripremni poslovi i glavni poslovi održavanja 2. hrvatske konferencije o vodama (2. HKOV) u Dubrovniku (19.-22. svibnja 1999.) i 3. HKOV-a u Osijeku (28.-31. svibnja 2003.). Prvi je HKOV održan 1995. također u Dubrovniku. Na tri Hrvatske konferencije o vodama sudjelovalo je 86 članova HDON-a koji su bili autori i koautori 97 radova. Predsjednik Znanstvenog odbora 1. HKOV-a te Organizacijskog odbora 2. i 3. HKOV-a bio je prof. dr. sc. Josip Marušić - predsjednik HDON-a od 1998.

Redovito djelovanje i program rada HDON-a dosad su financirali: Udruženje vodoprivrednih poduzeća Hrvatske (do 1981.), SOUR *Vodoprivreda* Hrvatske (od 1981. do 1991.), Republička vodoprivredna interesna zajednica (od 1981. do 1991.), *Hrvatska vodoprivreda* (do 1996.) i *Hrvatske vode* (do danas). U financiranju su sudjelovala i vodoprivredna poduzeća iz gradova: Bjelovara, Daruvara, Dugog Sela, Karlovca, Klanjca, Nove Gradiške, Novske, Požege, Siska, Slavenskog Broda, Vinkovaca, Zagreba (2), Čakovca, Darde, Donjeg Miholjca, Đurđevca, Osije-

ka (2), Varaždina (2), Virovitice, Buzeta, Labina, Novigrada, Rijeke, Dubrovnika, Imotskog, Opuzena, Sinja, Splita, Šibenika, Vrgorca i Zadra.

Vodoprivredna poduzeća iz Donjeg Miholjca, Novigrada, Opuzena, Rijeke, Splita, Vrgorca, Zadra i Zagreba bila su uključena u organizaciju te su snosila dio troškova stručnih ekskurzija na kojima je od 1977. do 2002. sudjelovalo od 20 do 46 članova HDON-a. Posebnu financijsku pomoć kolektivnim članarinama pružaju *Vodoprivredno projektni biro* iz Zagreba, *Hidroprojekt-ing* iz Zagreba i *Hidroing* iz Osijeka. Individualna je članarina do 2001. bila 50 kuna na godinu, a od 2002. 100 kuna na godinu. Članovi HDON-a dobivaju časopis *Hrvatske vode* (4 broja na godinu - od 80 do 120 stranica).

Tijela HDON-a jesu: Skupština, Glavni odbor (11 članova), predsjednik i Nadzorni odbor (3 člana). Na Izornoj se skupštini biraju članovi Glavnog i Nadzornog odbora, a na prvoj sjednici Glavnog odbora bira se predsjednik, zamjenik predsjednika i tajnik. Od 1963. do 1977. funkciju predsjednika DONH-a obavljali su: Ivan Milković, dr. sc. Josip Zmaić, Franjo Budišić i prof. dr. sc. Dionis Srebrenović, a tajnika Franjo

Budišić, Franjo Jung, Zlatko Selanec, Branko Jelaković i Miroslav Braun. Od 1977. do 2003. funkciju predsjednika HDON-a obavljali su: Martin Pilar, prof. dr. sc. Zorko Kos, Branko Bergman, prof. dr. sc. Frane Tomić, prof. dr. sc. Dragutin Gereš i prof. dr. Josip Marušić. U istom su razdoblju funkciju tajnika obavljali: Josip Sudar, Mirko Čović, Branko Vujasinović, Zorislav Balić, Anto Bagić i Diana Šustić.

Broj članova DONH-a odnosno HDON-a kretao se od 65 do 170 na godinu. Prema stručnoj spremi 70 do 75 posto članova bili su diplomirani inženjeri građevinarstva, 25 do 30 posto diplomirani inženjeri kulturne tehnike i diplomirani inženjeri geodezije te diplomirani inženjeri poljoprivrede odnosno agronomije.

Skupština HDON-a, na kojoj je podneseno izvješće o djelovanju i radu od 1963. do 2003., održana je 2. prosinca 2003. Na prijedlog Glavnog odbora na Skupštini su dobili priznanja za doprinos u radu sljedeći članovi: Anto Bagić, Zorislav Balić, Miroslav Braun, Mirko Čović, prof. dr. sc. Dragutin Gereš, prof. dr. sc. Zorko Kos, prof. dr. sc. Stjepan Mađar, prof. dr. sc. Josip Marušić, Martin Pilar, Josip Sudar, prof. dr. sc. Frane Tomić, Ljudevit Tropan i

Branko Vujasinović. Dodijeljene su i zahvalnice sljedećim članovima: Ivan Cigić, Josip Horvat, Andrija Jung, Vladimir Jurašić, Lovro Jurić, Mladen Marić, Branko Pejaković, Dragutin Ruška, Ivan Šimunović, mr. sc. Marko Širac, Roko Škegro i Stjepan Šturlan.

Za financijsku potporu namijenjenu ostvarenju programa rada HDON-a posebno su dodijeljene zahvalnice vodoprivrednim i drugim poduzećima i institucijama: Agronomskom fakultetu iz Zagreba, *Brodskoj Posavini* d.d. iz Slavonskog Broda, *Hidroprojekt-ing* d.o.o. iz Osijeka, *Hidroprojekt-ing* d.o.o. iz Zagreba, *Hrvatskim vodama* - direkciji, *Hrvatskim vodama* - VGO Sava, *Hrvatskim vodama* - VGO Osijek, *Hrvatskim vodama* - VGO Rijeka, *Hrvatskim vodama* - VGO Split, *Karašica-Vučica* d.d. iz Donjeg Miholjca, *Međimurskim vodama* d.o.o. iz Čakovca, *Neretvanskom slivu* d.o.o. iz Opuzena, Poljoprivrednom institutu iz Osijeka, *Vodogradnji Osijek* d.d. iz Osijeka, *Vodogradnja Rijeka* d.d. iz Rijeke, *Vodogradnji Varaždin* d.d. iz Varaždina, *Vodoprivredi Karlovac* d.d. iz Karlovca, *Vodoprivredi* d.o.o. iz Novigrada i *Vodoprivrednim uslužnim djelatnostima* d.o.o. iz Zagreba.

Prof. dr. sc. Josip Marušić

